

Ed.

66. Frumvarp til laga

[62. mál]

um breyting á lögum nr. 7 23. mars 1972, um breyting á lögum nr. 68 15. júní 1971,
um tekjuskatt og eignarskatt.

Flm.: Helgi F. Seljan, Stefán Jónsson, Ragnar Arnalds.

1. gr.

Við 1. gr. laganna bætist ný málsgrein svo hljóðandi:

Þó skal framangreindur frádráttur vegna vinnu eiginkonu bónda við búrekstur
aldrei nema lægri fjárhæð en helmingi persónufráráttar hjóna, enda gegni hún ekki
öðrum launuðum störfum.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

Fr. þetta var flutt á síðasta þingi og fylgdi því þá svo hljóðandi greinargerð:

„Í núgildandi skattalögum eru þau ákvæði, að 50% af launatekjum eiginkonu
skuli frádráttarbær til tekjuskatts. Þetta gildir þó ekki um eiginkonur bænda, þó að
þær vinni mikið starf við búreksturinn, séu útvinnandi konur að miklum hluta. Þær
eru settar í sama flokk og eiginkonur atvinnurekenda yfirleitt, þ. e. að frádráttur
þeirra fer ekki upp fyrir $\frac{1}{4}$ af persónufrádrætti hjónanna.

Við flm. álitum hiklaust, að um erfiða og annasama vinnu eiginkvenna bænda
eigi að gilda rýmri og réttlátari reglur um skattafrádrátt.

Ýmislegt veldur þessu ranglæti, þótt vitað sé, að í mörgum tilfellum er vinnu-
framlag hjónanna við búreksturinn ærið svipað. M. a. veldur þessu furðulegur útreikn-
ingur á vinnustundafjölda eiginkvenna bænda í verðlagsgrundvelli landbúnaðarvara,
sem aðeins er 600 vinnustundir á ári, og þær vinnustundir eru auk þess reiknaðar
á mjög lágum kauptaxta. Einnig hefur þótt erfitt að fastákveða vinnuframlag bænda-
konunnar, enda misjafnt að vísu, og eins hafa menn óttast, að frelsi til framtals í
þessum eftum gæti leitt til misnotkunar á þann veg, að óeðilegur hluti af tekjum
búsins yrði talinn fram til tekna konunnar.

Mismununin samanborið við aðrar útvinnandi konur er þó sú, að ekki verður
við unað. 600 stunda viðmiðunin er alger fjarstæða, enda leggja flestar bændakonur
fram gifurlegan fjölda vinnustunda við sjálfan búreksturinn. Aðalreglan er bundin
við frádrátt, sem er miðaður við $\frac{1}{4}$ af persónufrádrætti hjóna, en þó munu á gerðar
undantekningar af skattayfirvöldum, ef bóninn vinnur mikið utan heimilis, svo að
konan þarf að annast búrekstur að miklu eða mestu leyti.

Með frumvarpi þessu er lagt til, að lágmarksfrádráttur til skatts vegna vinnu
eiginkonu við búrekstur nemir helmingi af persónufrádrætti hjóna. Á það skal þó
lögð áhersla af okkur flm., að hér er um lágmark að ræða, en gagnvart búrekstrinum
álitum við að bæði hjónin skuli jafnréithá, þannig að frádráttur konu bónans, vegna
sannanlega framtalinna vinnustunda verði hærri, ef tekjur hennar af búrekstrinum
eru meiri en nemur hálfum persónufrádrætti hjónanna. Sú upphæð skal þá vitan-
lega gilda. Aðalatriðið er, að ákvæðið lágmark frádráttar sé lögfest og verði a. m. k.
helmingi hærra en hámarkið er í flestum tilfellum í dag.

Þessi réttarbót til eiginkvenna bænda, sem leggja á sig margar og erfiðar vinnu-
stundir við búreksturinn, á því fyllsta rétt á sér umfram aðrar atvinnugreinar, og
því er frumvarpið flutt.

Sjálf sagt þykir okkur flm. hins vegar, að þetta ákvæði sé háð því, að eiginkona
bónans gegni ekki öðrum launuðum störfum, enda eru 50% launa hennar þá frá-
dráttarbær.“

Til viðbótar þessari greinargerð er rétt að benda á að við afgreiðslu frv. um ráðstafanir í efnahagsmálum á s. l. vori var borin fram, en felld, breytingartillaga, sem mjög var hliðstæð þeirri frvgr., sem hér er á ferðinni. Hins vegar þykir flm. rétt að endurvekja þetta mál nú í ljósi enn nýrrar endurskoðunar skattalaga í trausti þess, að einhver bót á nágildandi ákvæðum náist fram. Varðandi ráðagerðir um „sérsköttun“ hjóna þarf vandamálið varðandi sveitakonurnar að skoðast sérstaklega vel og því full ástæða til að vekja á ný athygli á sérstöðu þeirra í skattakerfinu og furðulega lágum vinnustundafjölda þeirra, sem nú er lagður til grundvallar skattfrádrætti.